

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egyes évre 16 frt. v. 32 korona. [Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona.] 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Bolközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitóléri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Vidék és nagyváros.

A. É. Egyetlen nagyvárosunknak, Budapestnek annyiszor emlegetett fenomenális emelkedése s vele szemben az elsatnyuló vidék és stagnáló vidéki ozentrumok mutatják, hogy mennyire divatos irányban haladunk. Hajlandók vagyunk mindent, de mindent megtenni a fővárosért, bármibe kerüljön is az. Százszázokba kerül milliókba kerül egyes utcának pár méterrel való ki- szélesítése, olyan összeg, a mivel egész vármegyék földönfutónak készülő népét lehetne visszahozni az ősi borgegyházhoz, biztosítva számukra a boldogulást. De nekünk édesebb, az első földadat megoldása.

A főváros mint egy bűvös szíren vonzza magához mindazt, a mi ez országban fölfelé és előre törekszik. Meszteresen gyűjti magához a fényt, melegt és míg így egy szűk körben csálóka, csaknem mámorba ejtő virág- esalóka, a körön kívül növeli a hideget és homályt. Fővárosunk gazdasági hatását sokszor méltányolták, de keservesen és keveset foglalkoztak az a kérdéssel, vajon e gáz- és szén- porral, bűnnel és ambícióval teli at- moszféra milyen hatással van azokra, kik benne élnek, sőt itt is születtek.

Smiles, a hírneves angol bíró' ab- ban a művében, mely párnappal ezelőtt látott magyarul napvilágot, egyik feje- zetben a városi és falusi életet össze- mérve, arra az eredményre jut, hogy nemzetének csaknem valamennyi nagy férfia, vidéki származású volt. Azok, kik a hidakat építették, a híres doc- kokat, csatornákat készítették, rendesen falusi fiúk voltak. A nagy városok tért és lehetőséget adnak az emelkedésre a már kész embernek, de nem valók ar- ra, hogy nemes jellemeket képezze- nek. Ezen nem is lehet csodálkozni, mert végső elemzésben a nagy városok arra törekednek, hogy meglazítsák és végül megsemmisítsék a gyöngédebb érzelmeket és azok romjaira az élvezetek kultuszát állítsák.

Igy beszélnek az angolok, a föl- világosultabb francziák pedig immár ki mernek mondani annyit, hogy bár- mit adjon is nekik Páris, ez fölöttébb sokba kerül az országnak, mely sok- kal jobban járna, ha megosztaná a Párisba gyűjtött fényt fővárosunknak, mindinkább fokozódó jelentőségével, ezeket a kérdéseket figyelemre méltas- sák mi is.

Hosszu idő tapasztalatai még nem állanak, mert nem is állhatnak ren- delkezésünkre. Az szinte természetes, hogy ha Pest, mely e század első fe- lében teljesen német volt, nem szült és nem nevelt olyan hazafiakat, a kik- nek hamvait a nemzeti Pantheonban volna kötelességünk elhelyezni.

Nekünk azonban úgy látszik, hogy ezen a tényen a főváros megmagyaros- sodása sem igen fog segíteni. A nagy jellemek és kiváló tehetségek nem akarnak szaporodni. Kiváló apák törpe- utódai az élet céljával az élvezetekben túl mást nem hajlandók tekinteni. Szí- vós, kitartó munkára, ha az egyéni ér- dekeiken kívül fekvő célokra irányulna, reá nem vehetők. Nevetik a naiv ide- állistákat és nem hajlandók apáik pél- dáját követve emelkedni, legfőkébb azok érdemeit, presztízst és sietnek csengő érczre beváltani.

Ez egyébiránt, hogy az igazat megvalljuk, nemcsak a fő és székváros fiai között vált divattá. Ez menti őket.

Megjegyzések.

Ez uttal tartózkodni kívánok a magas politika keretébe vágó kérdések tárgyalásától. Elég anyagot szolgáltatnak a megjegyzésekre saját házi dolgaink. Használva Szerkesztő Barátom szives engedelmét, ezek fölől mon- dom el pár sorban egyéni nézeteimet.

Első sorban az „Ellenzék” tegnapielött megjelent számának. „A háló” feliratu köz- leménye ad reflexióra alkalmat.

Ennek a közleménynek a végén felvet- tetik az a kérdés, hogy vajon jövőre is oly buzgók lesznek-e a liberalizmus szolgálatában az ott megnevezett építő iparosok, mind ed- dig voltak. Nős hát én állítani merem, hogy még sokkal súlyosabb sötétecsok dacára is azok lesznek.

Mert igaz az, hogy a lejőtn nincs megál- lás, és hogy a ki az ördögnek kis ujját nyújtja, annak karja is oda veszett.

Csernátóni Lajos beszélt volt a magyar politikának egy „sötét lyukáról”, amely lát- hatatlan hatalmakat rejt magában. Én ezt a sötét lyukat a szabadelvű párt ama berendez- kedésében találom, mely megfojt hűveiben minden férfiúi önértetést s rákényszeríti őket a hatalom legsúlyosabb rugásainak eltűré- sére is.

Avagy elfelejtettük-e nagy vasutagaztó cselét, a kit a szabadelvű párt szabálytalan- ságokkal meggyanúsított s állásukról kiülő-

zött? Nem szemünk előtt folyt le az a tra- gicomus boykott, mely a helybeli szabad- elvű pártnak ma is egyik agilis vezére alól húzta ki épen pártérdekben, de maig megmagyarázatlan okokból a polgármesteri széket? És nem tudjuk-e, hogy Darányi mi- niszter előde mint esett áldozatul a legsze- mélyebb érdekek ominozus támadásának?

Am azért mindezek az urak ma is hívei az őket ekép kezelő hatalomnak és félretéve a természetes keserűséget, erőszakolt vidám- sággal tolják annak szekerét.

Ha épen a szabadelvű párt nem deval- váta volna az adott szónak értékét, abban keresném a sötétség megmagyarázatlan je- lenség magyarázatát, hogy a párttagokkal va- lami kemény fogadalom-féltét tételnek vezé- reik s ez által tartják vissza őket a — de- sertalástól. A tény az, hogy a szabadelvű párt sphaerájának elhagyása, a heroizmus bizonyos fokát tételezi fel a hívek részéről. Már pedig sem Bak Lajosban, sem Endrass- ser Benedekben nincs semmi a heroizmusból. Ők tehát maradnak minden hálátlanul daz- cára maradnak — liberalisok.

A színház államosításának kérdése újra felszínre került. A „Kolozsvár” fogadatlán prokátorkodására már megfelleltünk. Azzal nincs mit foglalkoznunk. Konstatálni kívánjuk azonban, hogy az államosítást soha senki sem contempnlálta akként, a mint az ma előt- tünk áll. A „K—r” magam még is 1889-ben azt hirdette egy igen epés és felette érdekes cikkben a legnagyobb bajnak, hogy a ko- lozsvári színház az ország első vándor- társulata lett. Hogy nevezheti hát „reform- nak” a nagyvárad expeditiót? Ha már min- den áron vándoroltatni kell színházunkat kössék össze azt annak a nemzeti missiónak szolgálatával, a mit egy magyar színházulat Brassóban és Szébenben teljesíthet. De ki- tenni a kolozsvári színház nyabussát nagy- várad klíkkék dulakodásai esélyeinek: nem méltó az ország első színházához s plane nem akkor, mikor annak ügyét rendeztetne a hirdetik.

A helybeli szabadelvű párt felhivatalo- sában azt olvasom, hogy képviselőink beszá- molót akartak volna tartani, de a párt „nagy- jai” feleslegesen itélték azt. Ugy találom, hogy a t. „nagyok” nem illetékesek e kér- désben határozni, mert a beszámoló nem őket, nem is pártjukat, hanem a választó közön- ség egészét illeti. Ennek pedig ők nem man- datariusai. Kár volt tehát mégis ennek ne- vében, de a hangulat alaposabb kipuhatolása nélkül határozni. Ha puhaltak volna kissé a hangulatot, megtudták volna, hogy a vá-

lasztó közönség igen jelentékeny része sze- relné hallani Hegedűs Sándortól, hogy mit tart az összeférhetlenségi törvény reviziójá- ról, Groisz Gusztáv urtól pedig, hogy mit valóított meg egy év előtt mondott pro- grammjából.

E programról beszélve, eszembe jut a nemzetiégi kérdés, melyről nem nagy hiva- tottsággal, de sok chauvinizmussal emlékezett volt meg Groisz G. ur. És épen ekkor öltik szemembe a K—r. tegnapielőtti számában, a Báuffy diszpolgársági diplomáját vívó depu- tatio tagjai névsorában az Isaac Aurél dr. neve. Mondhatom pompás harmoniát ké- pez a Sándor József urával. A kolozsvári kor- mány pártján azt a „quodlibet”-szert mivolt- tát, a melynek fogva vannak benne clericali- sok és radicalisok, antisemiták és orthodox- hitközségi elnökök, centralisták és municipa- listák, — e két néynek az összetalálkozása koronázza meg.

Egy román ismerősöm különben arról biztosított, hogy Isaac Aurél dr.-nak nem lehet részt vennie a deputatióban. Sok megjegyzést fűzhetnék nacionalista barátom e kategorikus kijelentéséhez. De megelégszem annak constatálásával, hogy a román társa- dalomhoz tényleg van erő arra, hogy a re- negatokat, ingadozókat, opportunistákat el- hallgattassa, megsemmisítse. A mi conventi- ónk ellenben salvus conductust ad az elve- lenségnek s oly ectivitásnak nevezi a politi- kai koketteriát.

V. A.

Az osztrák válság.

Bécs, nov. 4.

Ő felsége ma délelőtt háromnegyed tíz órakor Abrahamovitz és Kramarz képviselő- házi alelnököket hosszabb kihallgatáson fo- gadta és megelégedését fejezte ki a tárgya- lások erőlyes és kitartó vezetése felett. A ki- rály behatón tudakozódott a parlamenti hely- zetről és a két alelnökök kegyteljesen bocsá- totta el.

A képviselőház ma folytatja tárgyalá- sait, a melyekre a ház minden oldalán na- pok óta készülnek és melyek iránt általáno- san eddig alig tapasztalt érdeklődés mutat- kozik. A karzatokra minden jegy már teg- nap elfogyott és nagy feszültséggel várják a történeteket. A képviselők majdnem teljes számban jelentek meg. Az első egyike, a ki megérkezett, Schönerer volt, a ki Abrahamo- vitz alelnökkel barátságos beszélgetésbe me- rült. A jobboldalon élénk megelégedéssel kon- statálják a két alelnök kihallgatását a ki- rálynál, a baloldali képviselők pedig a mai ülésen követendő harci taktikát állapítják meg.

— Nem volna jobb, ha a virágjáért menne? kérdé szerényen.

— Igen, természetesen; és még egy csudálkozó tekintettel reá, Ffrench ur fele- melte a függőnyt és eltűnt.

Midőn visszatért, egy csomó fehér ro- zsa bimbót és Vénus fodorkákat tartott a kezében.

— Ezeket magának hoztam, mondá; láttam, hogy nem voltak virágai. Ezek nagyon szépek!

— Oh, köszönöm, de —

— Fogadja el, kérte az ifjú, tegye meg a kedvemért!

A ragyogó szemek hálás mosolylyal néztek rá, — és a fehér rózsák a keblén levő csipkék puha — redői közé voltak tűzve.

— És most engedje, hogy az öné tüz- zem fel, mondá.

Igy történt, hogy midőn pár pillanat múlva Lady Ffrench és a leánya a terembe léptek, egy nagyon csinos öléképet láttak, a melyben a Lady Ffrench rémületére, az az utalatos St. Claire kisasszony és az ő szegény bohó Bobbi fia voltak a szereplők.

Lady Ffrench összehúta a szemöldö- ket és a leghidegebb közönséssel üdvözölte azt a leányt, kinek feltűnő szépségét any- nyira gyűlölte. Szeretett volna valamit mon- dani, vagy tenni, hogy bosszankodását kinu- tassa, de nem volt idő, sem alkalom rá; a vendégek gyülekeztek és figyelmét igénybe vették.

Tehát meg kellett elégedni azzal, hogy a Pearl kebléhez tűzött rózsabimbókra hideg, rosszalló tekintetet vetett, aztán tovább ment, a szép virágok szerencsétlen elfogadját a szégyen és önvádtól lesújtva ott hagyta.

Melcombe kisasszony, ez az én gu- vernánsom, St. Claire kisasszony. Ugy-e még nem látta őtet?

Agátának a hangja rázta fel Pearl kol-

Amrahamovitz alelnök délelőtt 11 óra- kor hosszabb beszéddel nyitja meg az ülést, melyet az ellenzék ismételt élénk ellenmon- dással szakít félbe. Az alelnök válaszol Da- synoki egy kérdésére az idegennyelvű inter- pellációknak a gyorsírói naplóba való fűvé- tele dolgában és kijelenti, hogy az ügyrend ebben a tekintetben nem tartalmaz rendel- kezést. A döntés a jövő elnök dolga lesz s ő ennek nem akar prejudikálni. Az elnök azután arra a kérdésre felel, hogy mért nem adta meg a szót több képviselőnek a formá- lis ügykezeléshez és rámutat a mult üléss vi- haros jeleneteire, valamint a házszabályok határozmányaira. Kijelenti, hogy a ház el- nöksége továbbra is úgy fogja kezelni a ház- szabályokat, a mint kell; nem félemlítette meg a történetendő események és fenyegetések által, mert az elnökség azon meggyőződés- ből indul ki, hogy a házszabályok ilyen al- kalmazása a közjó és az állam érdekének szolgál, és mindenekelőtt megvédi az alkot- mányt. (Élénk tetszés és taps jobbról. Lárma a baloldaltól.)

Schönerer névszerinti szavazást indít- ványoz egy kérvénynek a gyorsírói naplóba való felvétele fölött.

Következik a második névszerinti sza- vazás Herbert képviselőnek egy hasonló javas- lata fölött.

Az elnök beszéde alatt Wolf képviselő azt kiáltotta feljé: Badenilakaj! a mit a jobboldal zajos „csend!” kiáltásokkal viszon- zott; Schönerer pedig közbeszólásokkal sér- tetgette Jaworskit, a mi szintén nagy zajt okozott.

1 órakor ismét névszerinti szavazásokra került a sor. Eddig (fél négy óra) az ülés nyugodtan folyik le, nagy botrányok csak es- tere várhatók.

Prága, nov. 4.

A Narodni Listy kifejti, hogy a parla- ment mai ülésében nemcsak a kiegyezési pro- vizórium, hanem a monarchia jövő alakulása forog kockán.

Az éjjeli csataterv.

Bécs, nov. 5.

A ma esti ülésre valóságos haditerv van megállapítva. Esti 7 órára van az ülés kiténye s annak elején tiltakozni fog az el- lenzék a napirend ellen, az ellen t. i., hogy az elnökség önkényesen szakította meg az ülést és esti 7 órára tűzte ki a provizórium tárgyalását. Ez a tiltakozás valószínűleg el- tart egy óra hosszat és minden esetre viha- ros jeleneteket provokál. Mielőtt a tiltakozás- nak vége lesz, Lueger szól fel a javaslat ellen és másfélórás beszédet mond Magyar- országnak és a kiegyezés ellen. Jól beavatott körökben azonban azt beszélik, hogy Badeni beszélt tegnap Luegerrel és megértette vele, hogy ő Felsége nagyon rossz néven venné, ha támadást intézne a kiegyezés ellen. En- nek következtében Lueger arra fog töre- kedni, hogy beszéde folyamán viharos szöve- nákat provokáljon, — a mi úgy is bekövet- kezik, mert a Schönerer párt el van töltve, hogy bosszút áll Lueger tegnapi sértéséért a közegtanácsban — és azáltal szabaduljon meg kellemetlen feladatától, hogy az elnök

lemetlen tündörlésből, azon tényre, hogy el- lenséggel áll szembe.

Az Agáta mellett álló, nehéz sárga se- lyembe öltözött, gyémánt ékszeres lady fe- léje fordult.

Melcombe kisasszony nagyon magas volt, de arányosítottan tett testű, gondosan kon- dított arczbőrrel és világos szőke hajjal, mit felsűtte viselt. Szemei sávoszínű kékek vol- tak, szempilláit és szemöldökeit mesterséges- sen sötétítette. Nagy orra, vékony ajkai és ragyogó fogsor egészítették ki bajait, — a bőségesen használt rizsport is oda számítvá. Melcombe Marion már nem volt többé az első ifjúságában, — tényleg ellenségei azt mondták, hogy jóval túlhaladta a harmincz évet; de ő csak nagyönönyt csmért be, ő bizott saját magában és a szobaleányának ügyességében, hogy ezt az ámitást fenntartja, legalább addig, míg szép vagyonával megvá- sárolja azt a férfit, kit férjének szándékozik megnyerni.

— Jó estét! — mondá hangosan azzal az amerikai kiejtéssel, mit Európában töltött tíz évi utazása sem tudott egészen legyőzni. Első pillanatára azt gondoltam, hogy maga is vendég! Ha, ha, ha, — az Agáta guver- nántjai ez ideig olyan masztua teremtések voltak, hogy a szalonban nem jelenhettek meg! — A maga neve ismerősen tetszik előttem — sárga selyem cipő lábával a parkettet verve, — Melcombe kisasszonynak a lábát és kezeit voltak fő szépségei. Valamelyik szoba- leányomat hívják St. Clairenek, vagy pedig — Igen, ah már emlékezem — Uj Yorkban a cipőim készítőjének St. Claire a neve! Vannak ottan rokonai?

Pearl mosolygott.

— Az ipar terén bajom, — válaszolá nyugodtan, — mert ha volna nek, nem volnék kénytelen a saját élelmemet megkeresni. (Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897. November 5.

Az atya büne.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XIII.

(Folytatás.)

(41.)

— Ah, mennyire szeretném én azt látni és hallani!

A Pearl szemei meleg érdeklődéssel vol- tak a társas arczára függesztve. Egy pillanat- ra találkoztak a tekintetük, és ekkor Sir Gás- pár azt mondta —

— Valamikor elhozom magát ide.

A szavak elég minden napiasak voltak, de a Pearlre függesztett tekintetében volt valami, ami olyan jelentőséget adott azoknak, amit a leány nem magyarázhatott félre. És az az őrm, mi szívét eltöltötte, hirtelen éles féjadalomná változott. — Elfordult.

— Mennem kell, hogy öltözködjem, — mondá olyan hangon, mi hidegnek és vissza- utasításnak hangzott. Nekem nem szabad el- késnem.

A következő pillanatban, mielőtt Sir Gáspár megakadályozhatta volna, ott hagyta őtet, és ott állva, hol a leány hagyta, a nap lezártánál az utolsó halvány világosságot nézve, Sir Gáspár sóhajtott és azt mondta magának, hogy bolond volt, a miért annyit mondott, ezáltal megszege azon fogadását, hogy ajkai nemak lesznek, míg fel nem fede- zi, ha vajon Pearlnek a szíve szabad e.

— Szépséges angolom! — mormogá

magában. Vajon fog e valaha úgy szeretni, a hogy én szeretem őtet?

A Pearl öltözéke ez este Agáta és a szoba leánya előtt komoly dolog volt. Agátát a guvernánja iránti szeretet és a Melcombe kisasszony iránti gyűlölet vezérelte, az a ki- vánság, hogy némileg viszonzhassa azt a sok apró szívességet, mi őtet a Pearl örökös adóssávé és hűséges rabszolgájává tette.

Azonban, csak megelégedés volt mind a kettőnek a lelkeben, midőn Pearl végre, szép fekete gyönyörű gazir esteli ruhájába öltözködve, mely minden mozdulatával szik- rázott és fénylett, alabástrom fehérségű göm- blyű karokkal és hófehér nyakkal türelmet- lenül nevetve előtűnt állott, hogy bámulják.

— Csak azt sajnálom, hogy maga kény- telen teketét viselni, mondá Agáta, a mint együtt a szobát elhagyták. A rózsza szín és halvány kék oly jól állana magának. És most nemnem kell, hogy lássam, mit mond az anyám az én ruhámhoz, aztán jövök magához a szalonba. A világért sem mulasztanám el azt az élvezetet, hogy a Melcombe Marion arczát vizsgáljam, midőn magát meglátja!

A szalon tres volt, midőn Pearl belé- pett; de a mint a szobán gyors, nesztelen léptekkel keresztül ment, hogy a Lady French asztalán álló kis ezüst olvasó lámpát, mely, füstölt lecsavarja, a függöny, mely a szoba egyik végén a kis virágház bemenetele előtt csüngött, hirtelen kétfelé nyílt és egy esteli ruhába öltözött fiatal ember lépett a szo- bába.

Az ifju nem látta meg Pearl-t, és an- nak volt ideje őtet szemügyre venni. Az ifju magas volt és nagyon szép, és eléggé ha- sonlított Agátához, annak a bebizonyítására, hogy ő most a French Robert, a Sir Gáspár féltestvére, és a Lady French elkényeztetett kedvencének, azon egyetlen egy lénynek e világon, a kit az saját magán kívül őszintén szeretett, a társaságban van.

a nagy lármá miatt megvonja tőle a szót, miként nem régen Schuchertől.

Luogor beszéde után berekesztik a vitát, s ekkor kerül sorra Dáviduszyky ötperezes beszéde, a ki elfogadásra ajánlja a javaslatot. A következők szónok, mint az ellenzék vezér-szónoka, Funke dr. lesz, a ki legalább 5—6 órát beszél.

Egész pozitíve beszél, hogy még a maesti ülés folyamán meg akarják szavaztatni a provizoriomot nemcsak első, hanem második és harmadik olvasásban is. Hogy milyen botrányok kíséretében, azt senki sem láthatja előre.

*

A mai esti ülésre valamennyi jegyet elkaptak. Sokan távirati úton kértek jegyet. Több magyar képviselő kérdést intézett az elnökséghez, hogy kaphatnának-e jegyet, a mire azt a választ kapták, hogy a jegyek mind elfogytak.

A képviselők különben, okulva a múlt hét tapasztalatain, ellátják magukat mindenféle kényelmi eszközökkel.

A Sima-Szederkényi-ügy.

Budapest, nov. 3.

A szegvári jelölés okozta becsületbeli ügy hosszas tanácskozás után ma este befejeződött — golyó és kard nélkül. Szederkényi megbízottai politikai bíróság elé akarták bocsátani annak elbírálását, hogy az Árulás megírására volt-e ok? Sima Ferenc megbízottai föltétlen elégtételadást követeltek. Szederkényi segédei azért követelték a politikai bíróságot, mert felüknek állítólag bizonyítékaik vannak arra, hogy Sima a Kossuth-párt előnyére járt el. Erre a segédek kijelentették, hogy ha kihívott fél legkisebb igazolványt tud mutatni, ellátnak a segédkezéstől, de Szederkényi segédei felülről ily igazolványokkal nem voltak ellátva. Az ügyről a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv: Fölvételt Budapest, 1897. november 3. Sima Ferenc urnak Szederkényi Nándor ur elleni lovagias ügyében. Visontai Soma dr. és Székely Béla dr. urak, mint Sima Ferenc ur megbízottai, felkértek Szederkényi Nándor urtól elégteltelést kérnek a sértő közleményért, mely a Szederkényi Nándor által szerkesztett Népszavarság számában Árulás cím alatt megjelent, mely által Sima Ferenc ur magát sértve érzi. Szentiányi Árpád és Holló Lajos dr. urak, mint Szederkényi Nándor megbízottai kijelentették, hogy a közlemény Sima ur politikai tényeit bírálja és Szederkényi Nándor ur kész az abban foglaltakat bebizonyítani. Ennek alapján felajánlják, hogy egy bizottság alakítsák, mely döntson, való és igaz-e az, a mit Szederkényi ur Sima urról írt. Ha a közlemény valótlannak bizonyul, Szederkényi Nándor ur az elégtételadásnak minden módját felajánlja.

A bíróság vagy akként alakítsák, hogy mind a két fél részéről két-két tag választassák, s maguk fogják a bíróság elnökét megválasztani, vagy Szederkényi Nándor ur megbízottai felajánlják Sima Ferenc ur megbízottainak mind a négy tag választásának jogát, a mennyiben azok egy érdektelen pártból pl. a nemzeti pártból vétetnek. — Sima Ferenc ur megbízottai kijelentik, hogy felük nevében föltétlen elégteltelést kérnek. Az ilyenmő bírósági eljárás szorított lovagias ügyek elintézésében teljesen ismeretlen és szokatlan, de különben is ezen eljárásnak csak az ügy hosszadalmasság tétele volna a következménye. Az elől azonban nem zárkoznak el, hogy a mennyiben Szederkényi Nándor urnak bizonyítékai vannak, azokat terjessze megbízottai által Sima Ferenc ur megbízottai elé és ez esetben az előterjesztett bizonyítékokat további eljárásuk irányításánál tárgyalagos bírálat tárgyává kívánják tenni. — Szederkényi Nándor ur segédei kijelentik, hogy a felek megbízottait nem tartják alkalmasnak bírói szerepre és a lovagiaság szabályaival éppen ez áll ellentétben.

Mig azonosetben, ha a fél az állított tényeket igazolni kívánja, a bizonyítás egy pártakat bíróság előtt mindig megengedendő. Ennek következtében ragaszkodnak fenti előterjesztéseikhez. Ezzel az ügy tárgyalását mindkét fél részéről befejezettnek jelentik ki. — Kelt, mint fent Visontai Soma dr. s. k. Székely Béla dr. s. k., mint Sima Ferenc ur megbízottai. Holló Lajos dr. s. k. Szentkirályi Árpád s. k., mint Szederkényi Nándor ur megbízottai.

Ezt a jegyzőkönyvet Sima segédei olyan levél kíséretében küldték el felüknek, a mely szerint Szederkényi eljárását a lovagias elégteltel megtagadásának tekintik.

Ugyancsak felvilágosítást kért Sima Polónyi Gézától is az Esti Hírlap egy közleményeért. Polónyi segédei kijelentették, hogy Polónyi egy lapudosiótónak annyit mondott, hogy a Sima ténykedése a november 4-iki értekezletre volt kitéve és Sima azért mondott le, hogy az ügy tárgyalását megelőzze. A segédek konstatálták hogy Sima ur ügye a lemondást megelőzőleg volt kitéve, s így Polónyi valótlannak mondott, itt tehát semmiféle további eljárásnak nincs helye.

A román. kath. egyház építkezései.

Merza Lajos ur elfogadván a collegialitást, szíves volt a „Kolozsvár“ 251. számában nézetemre válaszolni, melyben kifejezte, hogy polemizálni nem akar, és az ügyet az illetékes egyházközség választmányához utalja.

Ebben én is vele egyet értek skömives kezemet odanyújtva, ha azt testvéri szeretete nem álljaja elfogadni, utolsó szavamat emelem fel ez ügyben, hogy legyen teljes világosság. Ez volt s kell legyen közös cé-lunk.

Nagyon sajnálom, hogy a pausal ajánlat tárgyában felhozott aggályaimat eloszlatni meg se kísérelte, ezen ágát az ügynek Al-pár urra bizza.

Köztudomású dolog, hogy kedves collega urnak, ki oly sok alkotást mivelt s bevégeztet elméleti képzettségénél fogva, egyike a leghivatottabb szakértőknek, e kérdés tisztázása elől kitér, s megfosztja az egyházközség választmányának tagjait attól az előnytől, hogy ez ügyben előlegesen és nyugodtan alkothassanak véleményt, hanem kiteszi őket a mltépítés ur rügtönös kellő értékre leszállító előadása utáni villámgyorsaságu elhatározásnak, azaz kilitásba helyezett meglepetésnek.

A kolozsvári építkezéseknél, hogy méregdrága árak érettek el, azt kétségbe kell vonjam, mert a ki az építkezéseknél előforduló miseriákat ösméri, a munkás kérdésekkel foglalkozik, az igen jól tudja, hogy viszonyítva a szolgáltatáshoz, sehol se oly drága a munka, mint épen Kolozsvárt; és ha oly méregdrága építkezések lettek volna, akkor az építő-mesterek már régen dusszagdag emberek kellene, hogy legyenek. Már pedig ha kolleagar ur kényelmes uri házából körültekint, megkell erősítsen abban, hogy bizony nagy fáradsággal és kockázattal járó vállalatok után is — hiszen ezt a t. collega ur megértési s felfogni képes — csak megélhető állapotot lehetett elérni, de vagyont, plane méreg drága építkezések árán, nagy vagyont szerezni iten senki se tudott, sőt ellenkezőleg soknak be kellett zárni üzletét nagy kárral s másféle huzódni.

Sejteni engedí a collega ur, hogy saját szerű véletlen müve, hogy a kolozsvári középítkezéseknél mindig más-más tévén olesőbb ajánlatot, az nyerte el a munkát és ez okozta a kartellról szóló ígét.

Nem ez okozta, hanem egyenesen a rossz akaratu gyanúsítás, mely mint látom már társadalmunk intelligens körébe is befészkelte magát és így a collega urhoz is eljutott, holott éppen a t. collega urnál kellett volna siket fülekre találnia, mert a collega urnak tudni kellene, hogy azon építész, ki már egy nagyobb munkát elnyert és másik nagyobb munka elvégzéséhez, a mi anyag és munkás viszonyainkra tekintettel magasabb árban vállalkozhatik, mint a ki szabad idővel rendelkezik, a vezetést közvetlen eszközli, s nem szorul más, — esetleg nem mindig megbízható — munkavezetőre. Mert az építésnél a legnagyobb kár az idő-pazarlás, és azon idő megfizetése, melyben nem dolgoznak, — vagy nem kellő erőlyel dolgoznak.

Bátor vagyok következő esetekkel is szolgálni, hol a pótajánlatok, a kizáró kijelentések dacára elfogadtattak.

1. A kolozsvári közp. egyetem kórhoncz-tani intézeténél háromszori pályázat után pótajánlat alapján lett kiadva az építés.
2. Az élet- és közegészségstani intézetnél utóajánlat alapján adatott ki a munkák.
3. A kolozsmonostori kalvária templom építése is utóajánlat alapján adatott ki.
4. Kolozsvár városa is többször az utóajánlatokat is tekintetbe vette.

Ezen példák meggyőzhetik a collega urat, hogy a közmorál nem sértezik az utóajánlat elfogadásával, mert ugy az állam, mint eme erkölcsi testületek is bírnak morális értékkel és formai okokból a lényegyet nem veszélyeztetették.

Még más példakkal is szolgálhatnék, de ezt is elegendőnek találom, hogy a collega ur aggályait eloszlassam.

Ezekből a collega ur meggyőződhetik, hogy sem a jog, sem a morál megsérte nem lesz, ha az építetű egyház a saját anyagi érdeke tekintetbe vételével az utóajánlat elfogadásától nem zárkozik el.

Azt hiszem, tisztelt collega ur, megértettük egymást és elfogadjuk még egyszer malteres kézszorításomat.

A talmi mérnök.

Igaz-e?

Az „Ellenzék“-ben kérdés lett intézve az iránt, hogy igaz-e, miszerint a kalvária templom építését a kolozsvári orthodox zsidó hitközség elnöke végzi? Igaz-e, hogy ezen munka utóajánlat alapján lett kiadva? S igaz-e, hogy az utóajánlat elfogadásán dr. Csiky Viktor ur is részt vett?

Ezen kérdésekre a Kolozsvár 250. számában felelet van, melyből megállapítható:

Hogy a r. kath. kalvária templom építésénél Smiel Dávid, a kolozsvári orthodox zsidó hitközség elnöke társvállalkozó.

A kérdés másik ágára nem felel; tehát igaz kell legyen, hogy ezen vállalat utóajánlat alapján lett kiadva,

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 5.

— A megyés püspök Kolozsvárt. Gróf Majláth Gusztáv, erdélyi r. kath. megyés püspök hónap, (szombaton) délután a hatodfél órai személyiuvonalat Kolozsvárra érkeztek. Minthogy előre kikérte az ünnepesebb fogadtatást megérkezésekor, csak Biró Béla plébános és az igazgató tanács néhány tagja fogja az indóházánl üdvözölni. A püspök ez uttal is a plébános vendége lesz, s a plébánia épületben fog lakni. Idejövételének czélja a bérnálás szentségének kiosztása, melyet vasárnap délelőtt fog eszközölni. Bérnálásra igen sokan jelentkeztek.

— Özv. Benigni Samunét, Benigni Sámuelnek, Kolozsvár e közbcsületésben álló nagy iparosának édes anyját tegnap délután rendkívül nagy részvét mellett temették el a Nagymalom-utczai gyászhatárol. E temetésen Kolozsvár közéletének jelesei, a honorácziór és iparos osztály legelőkelőbbjei jelentek meg teljes számban. A ravatalnál a gyászszertartást Biró Béla apátplébános végezte nagy segédlettel. A temetési menetet — mely egyike volt a legnépesebbeknek — a polgári dalegylet tagjai zászlójuk alatt nyitották meg. A négy ló által vont gyászkocsi egészen el volt borítva koszorúkkal. A polgári dalegylet a gyászhatárnál és a sirbolnál gyászadalokat énekelt. A közbizsíteletben állott matrona temeteit a luth. sirkertben helyezték örök nyugalomra. Béke porain!

— 300 éves nő ruhák. Az erdélyi irodalmi társaság vasárnapj ülésén érdekes relikviákat fog bemutatni Szádeczky Lajos dr. egyetemi tanár. Bemutatja azokat a női ruhákat, a melyeket a 300 évvel ezelőtti eltemetett s ez év elején feltalált Küküllő vári sirbolból ki vettek. A ruhák bemutatásával kapcsolatban azokról érdekes magyarázatot fog tartani a tudos professzor.

— Még egy löverseny. A Falka Vadász Társulat tagjai, kik a lefolyt löversenyek után is még teljes számban együtt maradtak, egy pótverseny rendezését határozták el s e versenyt november 7-én vasárnap tartják meg. E versenyen lesz egy díjgratifikáció 5 díjjal, három akadályverseny több tiszteletdíjjal és be lesz mutatva az egy nevezeti „Jeu de bare“, a lovas játékok legszebbike. Tekintettel az idő rövidségére, Kolozsvárról külön vonat nem indítható, hanem az érdeklődő község vagy a reggeli személyvonattal rándulhat ki, vagy pedig a délelőtti órákban kocsiyal. Sem tribün, sem másféle belépő jegyek nem lesznek, mert a község teljesen díjtalanul szemlélheti meg a mindenesetre érdekesnek ígérkező versenyeket. A verseny kezdete a vidékről érkező vendégekre való tekintettel déli 12 órára tűzött ki. A mint értesítünk, a kolozsvári kerékpárosok nagyban készülnek, hogy a versenyre kerékpáron menjenek ki. Tekintve az időt, a kirándulás valószínűleg meg is fog történni.

— Majláth püspök Maros-Vásárhelyen. Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi megyés püspök a múlt héten hosszabb tartózkodásra Maros-Vásárhelyre utazott. Bár a látogatás hivatalosan bejelentve nem volt, a püspök fogadtatására Kovács Ferenc apát-plébános vezetése mellett örüsi község jelent meg az állomáson, zajos ovációkban részesítve a szeretett főpásztort, a ki az állomásról egyenesen a templomba hajtott, a hol rövid ima után szentmisét mondott. Majd a plébánián a tisztelegő küldöttségeket fogadta. Ezután a papság kíséretében a szent-ferencz-rendi nővérek zárdájába ment, a hol a kis leányvendékek sikerült ünnepet rendeztek a főpap tiszteletére. A plébánián adott disz-ebed után a temetőt, majd pedig a finevelő-intézetet látogatta meg. Minden egyes nő-vendéket megszólított, mindonikhez volt egy-egy kegyes buzdító, lelkesítő szava. Este hat órákor a plébánia-templomban ő tartotta az októberi ajátosságot, előimádkozta a szent-olvasót, majd a szöszékre lépett, hogy szivből fakadó lelkes szentbeszédében a szent-olvasóról s annak üdvös hatásairól elmélkedjék. Együttal kijelentette, hogy ott tartózkodása alatt reggelenként a gyónatós-zsékben fog várni azokra, a kik a bűnbánat szentségéhez járulni szándékoznak. Másnap szentmise után a főispán kíséretében meglátogatta a főgymnáziumot. Osztályról-osztályra járt, meghallgatta a tanárok előadását, a tanulók feleleteit s maga is nem egy kérdést intézett a növendékekhez. Délután az elemi fiúiskolába ment. Szívéhez szóló beszédet intézett a kis gyermekekhez az isten és szülők iránt való szeretetre buzdítván őket. Ezután a szent Ferencz-rendi és Minorita atyák házázt kereste fel. Este üzből ő mőllósága tartotta a szentolvasó ajátosság-ról, s a nála szokott ékezzszóllással szent beszédet mondott a Mária-kultuszról. Vasorán Karácson Márton főgymnáziumi és finevelőházi igazgató házána volt. Vasora alatt finevelőház növendékeinek énekkara adott elő sikerült magyar dalokat. Egyik növendék sikerült beszédében köszönte meg a főpásztort intő szavait, buzdítását, leereszkedő szeretetét. A halás tanítványokat meg is jutalmazta a püspök, az igaz igazgatónál hátra-hagott pénzösszeggel, hogy anyagi oldalról is érezzék a magas látogató jó szívet. Másnap

a nőnevelőintézet díszes kápolnájában misézelt a főpásztor. A szent mise befejezésével a tiszt. nővérek iskoláját és zárdáját látogatta meg, teljes meglegedésedést és elismerést fejezve ki az eredmény fölött. A püspök délután egy órákor utazott el Marosvásárhelyről, magával vivén hűveinek s az egész város lakosságának ragaszkodó tiszteletét és szeretetét.

— Az ifjúság háláünnepélye. A királynak ama korszakos elhatározása felett — mely szerint a nemzetet tíz szoborral ajándékozta meg a kolozsvári r. kath. főgymnázium ifjúsága ma a nagy tényhez méltó módon adott kifejezést halája és a király iránt való hódolatának. Az ifjúság ma délbén hangversenynyel egybekötött hálá ünnepélyt rendezett melyen a tanári kar tagjai és az ifjúság teljes számmal vett részt, rajtuk kívül nagyszámu érdeklődő község jelent meg az ünnepélyen. Gyarmathy Miklós „Király himnusza“ nyitotta meg a szépen sikerült ünnepélyt a melyet Ritly Károly által vezetett ifjúsági dalkör adott első sok gonddal és nagyhatással. Ezután Ruszka István szavalta el Vörösmarty Hymnusát nagy tetszés mellett. Az ünnepély főnyújtóját képezte Kozár Ferencz főgymnáziumi tanár felolvasása, melyben a király elhatározás nagyságát és annak történelmi jelentőségét méltatta. Beszéde mely egyike a leg-szebben megfogalmazott, s hazafias lendülettel előadott e nemű tanulmányunk mindvégig lekötve tartotta a községeseit lelkes ovációban részesítette. Utána Szamosfalvi Miklós szavalta el Vörösmarty szövegét, mire dr. Erdélyi Károly igazgató tartott rövid lelkes beszédet köszönetet mondva a községnek is az ünnepélyen való részvételeért, végezettül az ifjúsági dalkör énekelt a Hymnuszt, mely méltó záróadéka volt a hazafias és szépen sikerült ünnepélynek.

— Mentő Estély. A fényesen izlésesen kidíszített Rodoutban tegnap tartották meg derék mentőink első estélyüket. A kezdet nehézségeivel eléggé meg kellett küzdeniök; ugyanis, mint az idén először rendezett mulatság nem örvendett oly látogatottságnak, mint milyen a tett előkészületek s a buzgó rendező bizottság fáradozása megérdemelt volna. — Mindazonáltal a megjelent község jól mulatott. Dícséretükre legyen mondva a megjelent hölgyeknek, kik fáradságot nem ismerő kitartással a késő éjjeli órákig táncoltak az aránylag nagyszámu fiatal emberekkel. A mulatság az éjféli utáni órákban ért véget!

— Dalestély. A kolozsvári polgári dalegylet első dalestélyét november 13-án fogja megtartani az iparos-egylet főtéri palotájában. A műsornak különösen a következő két pontja lesz igen érdekes.

Népdal egyveleg. Énekl Horváth Anna k. a., ezimbalmón kiséri Dávid Ödönné urnő egyleti tagok. Népdal átiratok... énekl a női énekkör: Csizhegyi Lujza, Dunki Mari, Dengyel Anna, Hancz Gizella, Horváth Anna, Fehér Mariska, Jörend Ilonka és Emilia, Melieskő Ida, Mészáros Berta, Reich Róza, Somlyai Anna és Julia, Lörinczi Erzi k. a., Dávid Ödönné urnő, Makó Ilona és Erzi, Seeman Eszti és Irma k. a., Terkál Béláné urnő.

— Vivők figyelmébe! A kolozsvári tornavivő egylet arról értesíti a vivás sportját megtanulni szándékozókat, hogy tekintettel a nagyobb érdeklődésre, a vivás tanítását az eddigi egy óra helyett, ezutal két órára át fog tartatni. — Kezdődik a tanítás este 1/6 órákor és tart 1/3 óráig. A 1/6—1/3 órai idő különösen a gymnasiumok, a monostori gazdasági intézet, a tanítóképző intézet, a teologia és más bennlakással egybekötött tanintézet részére állapították meg. Így az ifjak 7 órára kényelmesen otthon lehetnek. Tekintettel arra, hogy az egyleti nagyteremben, megosztott csapatokban folyik a tanítás, elegendő tér marad a szabadvívásra is. A szabadvívókra való tekintettel az egyesület addig is, míg rendezés alatt álló vivő terme mosdókkal, zuhanyval s minden kellékkel felszerelve lesz, vivó szereit ujjakkal egészítette ki és könnyű kardokat szerzett be. A szabadvívók gondos kiszolgálására is nagy figyelmet fordít az egylet elnöksége. Ujabbán több jó vivő iratkozott be, kik az órákat szorgalmasan látogatják.

— A védőszent tiszteletére. A kolozsvári r. kath. főgymnasium ifjúsága ma délelőtt a főiskola védőszentjének, Szent Imre m. kir. hercegnek tiszteletére szép sikerű hangversenyt rendezett, melyen az ifjúság és tanári karon kívül nagy számu érdeklődő község vett részt. Megelőzőleg a kegyesrendi templomban délelőtt 10 órákor ünnepi szentmise tartott, melyet nagy segédlet mellett Tóth Jenő házfőnök szolgált. Mise alatt a főgymnasium dalköre énekelt igen szépen. Mise után vette kezdetét a hangverseny, melyet a vegyes kar által előadott „Szózat“ nyitott meg. Ezután következtek:

A szentek unokáihoz, Mindszenty Gedeontól. Szavalta Iucze Sándor. Az önképzőkör elnökének beszédje. Szent-Imre-ének, Szepesi-Podolintól. Énekelt a főgymn. vegyeskar. Szent István fialhoz, Imre herceghez. Fordította Kiss Géza, méltatta Horváth Emil báró

tes óda, Irta Kovács Géza, kegyesrendi egyetemi hallgató. Szavalta Magyar Sándor. Szent Imre nevelője, Szt. Gellért. Bemutatta „Hajnal“ főszerkesztője. Benced biztat Istén... Szerzette Riety Károly tanár. Énekelt a főgymn. vegyeskar. Szt. Imre a magyar codex-irodalomban, Bemutatta a „Hajnal“ főszerkesztője. Patrona Hungariae. Irta Rudnyánszky Gyula. Szavalta Horváth Emil báró. A hallgatóság minden egyes szám után élénk jelét adta tetszésének s az előadónak zajosn meg tapsolta. A kitűnően sikerült hangverseny rendezésében és a szép sikerben főrése van Riety Károly tanárnak, a dalkör és az önképzőkör lelkes vezetőjének, kiknek odaadó tevékenysége és lelkes buzgósága eleve biztosította a sikert.

— A „Társadalom“ értesíti az elnökség, hogy a társaság téli összejöveteleit minden szombaton délután ötórától kezdve tartja meg, a New-York szállodának a Jókai-utczára nyíló külön termében. A második összejövetel nov. 6-án lesz.

— Sajtóper. A Tribunának ismét leste sajtóperre. Pakaczián szerkesztő ellen a lapban megjelent közleményért tartatik sajtóügyi végtárgyalás. A tárgyalást e hó 30-ára tartják ki, s a kolozsvári törvényszék tárgyalási termében fog megtartatni.

— Eljegyzés. Özv. Csikszatimoni Endre Kálmáné, fia Miklós, kir. táblai tanácsjegyző, eljegyezte csikszatimihályi Sándor Imre és neje csikmédalfalvi Istvánfi Magda leányát R. ézikát.

— Emlékünnepély. Október hó 31-én a brassói ev. ref. egyház, a reformatio emléktünnepélye alkalmából, díszes ütemplomban, melyet az ájtatos község szufolágisá megföltött, lélekemelő ünnepélyt tartott. Alkalmi imát és beszédet Péchy Árpád lelkész mondott; igen szépen fejtegette a protestantizmus hatását a multban, hivatalát a jelenben és a hozzá fűzött hazafias és társadalmi reményeket a jövőben. A rendes istentisztelet után ugyancsak a templomban a tanuló ifjúság reformatio ünnepélye volt, mely alkalommal a ref. tanulóknak énekkara nagy hatással énekelte el: A gályarabok énekét. Majd Péchy Árpád lelkész egy tartalmas beszédben fejtegette az egyházi ének fontosságát a kedély nemesítésére, kiosztotta a presbyterium által adományozott emlétkönyveket, azon tanulóknak között, kik a mult tanévben a legnagyobb buzgósággal énekeltek a templomi karban. Ezután orgona kíséret mellett egy VIII. gym. tanuló, hegedűszólt játszott. Majd három felsőbb kereskedelmi tanuló Sánta Károly gyönyörű vallásos alkalmi költeményét: „A mult, jelen és jövő“ szavalták el. — Az ünnepélyt a ref. ifjúsági dalkar zárta be: „Te benned biztunk elalt fogva“, vallásos ihlettel teljes szöveg éneklésével. A község megfoltottan távozott Istén házából és azon jóleső tudattal, hogy egyházában nagyok és kicsinyek között, helyes vezetést mellett, terjed és növekszik az őben az örök szeretet országa.

— Ellopott éskereke. A nyáron egy Angeriki nevű oláhországi katonatisztet, az oláh hadügyminister unoka öccsét meglopja két erdélyrészi oláh cselédje. 10.000 frt értékű éskert loptak el. Ennek egy részét 7 ezer frt értékben Kohn Fülöpnek kolozsvári orgánánál megtalálta a mi rendőrségünk. A jó lelki és hálás román katonatiszt lapunkban mondott köszönetet ezért a kolozsvári rendőrségnek. Két cselédje megbüntetését pedig nem kívánta. A kolozsvári törvényszék Kohn Fülöpnek a tegnapi végtárgyaláson orgánaságáért 8 havi börtönrre ítélte, a darabontól s a cselédet a gazda kivásására felmentette.

— Letartóztatott szerkesztő. A belgrádi radikális „Ödek“ szerkesztőjét, egy, a lapban megjelent cikk miatt, melyben azt írta, hogy Szerbia szerencsétlenségének egyedül Milán az oka, törvény elé állították, mint táviratozzák — azonnal letartóztaták.

— Nagyidők tanuja. Egy negyvennyolcas honvéd tiszt, hunyt el ismét. Gyászalja ez. Alulírottak mely fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett férj, nevelő apa sógor, és rokon Dálnoki Veress Sándor ur, ügyvéd, Kolozs rend. tan. városi tiszti ügyész, folyó hó 4-én reggel fél 3 órákor, élete 56-ik évében, rövid szenvedés után meg szűnt éni. A megboldogultnak földi részei folyó hó 6-án délelőtt 9-órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Külmonostor-utczá 49-ik számú lakásán tartandó ima után Kolozsra szállítatni és ott a család sirbolban öröknyugalomra helyeztetni. Áldott legyen emlékezet Kozlovárt, 1897. november 4. Özv. Dálnoki Veress Sándorné, szül. Topler Józsefa, Lemhényi Hankó Veress Károly f. Károlyné, Lemhényi Hankó Veress Károly f. Károlyné, mint özvegy, nevelt fia és menyje, Topler Károly, ny. kir. kuriai bíró, Lemhényi Özv. Hankó Jánosné, szül. Topler Klára, Dálnoki Veress Gyula, h. ügyvéd, mint sógora, sógor-nője és öccse. Dr. Lemhényi Hankó Ödön, dir. tanácsos, vármegyei főorvos, Dr. Lemhényi Hankó Vilmos, Bpesti főreáliskola tanár, tud. akadémiai tag, Lemhényi Hankó Róza, férjezett Tompa Jánosné, Lemhényi Hankó Antal, gyógyszerész mint öccsei és hugai.

— Zichy Jenő gróf újabb expediciója. Az a fényes tudományos siker, mely Zichy Jenő gr. mult expedicióját jutalmazta és a melyt az egész multvilág föld elismert, arra bírja a nemes gróft, hogy nem törődve a sivatag viheken való utazás tenger fáradalmával, tömőntelen nélkül.

— **Véres családi dráma Bécsben.** Bécsből jelentik: A második kerület egyik szállóban ma véres családi dráma folyt le, Betscher Pál kereskedő, a ki Budapestről nejével együtt szállt meg a napokban Bécsben, revolverrel kétszer nejeire lőtt, azután ismét pedig maga ellen fordította a fegyvert. Ma reggel hét órakor a szálló személyzete két lövést és utána gyenge hangú segélykiáltásokat és ezután ismét lövést hallottak. A mint berohantak a szobába, a melyből a hang jött, a kereskedő nejét, vértől elborítva, ágyra dőlve találták; a férj önmagát a jobb halántékra lőtte meg. A gyorsan megérkezett mentők a sebestületeket a wieden-i kórházba szállították. Az asszony aligha fog életben maradni. A tett oka pénzügyi zavarokban rejlik. A rendőrség kihallgatta az asszonyt, a ki azt mondta, hogy férje az ő bejegyzése nélkül tört életére.

— **Általánosan tudott dolog,** hogy mindennemű köhögés és tüdőbajnál a csukamájolaj az egyedüli és biztos szer, melyet az orvosai kar, különösen azóta kezd ismét gyakorlathoz bevenni, mióta Zoltán Béla fővárosi gyógyszerész a már minden gyógy-szerben kapható teljesen szag és íz nélküli Zoltán-féle csukamájolaját forgalomba hozta.

Egyleti élet.

— **A „Rongyos Egylet”** a napokban tartotta meg választmányi gyűlését. Báró Bánffy Zoltánnak elnök távollétében, elnökölt gróf Lázár Istvánnak alelnök. A jegyzőkönyvet Márton Ilona vezette. Jelen voltak a többiek között: Gáman Zsigmond, Boros György, Fazakas József, Weiss Mór, Poszler Gyuláné, Mina Jánosné, Czukrácz Róza stb. Elek Gyula titkár az egyleti elintézték ügyeket referálta. Weisz Mór pénztárnok jelentette, hogy az egylet pénztári deficitje helyre állott s még 400 forint marad az idei ruhakiosztás fedezésére. Köszönetet mondott a gyűlés dr. Jenei Viktorának s a gyűjtőbizottság tagjainak, kik ezen szép eredményt biztosították, továbbá De Gerando Antonina alelnöknek, ki a gyermek mulatságot rendezte, mely 170 forintot jövedelmezett az egyletnek. Poszler Gyulának állandó gyűjtéséről szintén köszönettel adózott a gyűlés. — Az adakozók közönsége ez uton ismételtelen kéri az elnökség, hogy pénzügyi adományait Weiss Mór egyli. pénztárnokhoz (Szentgyörgy-utca 35. sz.) v. ruha adományokat a raktárba a városi II-ik közönségi iskolába (Pap-utca) adomány bejelentetik, az elnökség készséggel utána is küldi az egylet megbízottjait.

— **Drága szivar.** Azt mondják, a mai herceg szívja a legdrágább szivart, mely darabja 6, mondják, hat forintba kerül. Egyen egy kissé hihetetlenül hangzik, de nem azokhoz a szivarokhoz képest, a melyeket egy newyorki milliárdos bankár, Pierpont Morgan szokott szívni. Külön dobozokba csomagolt tart Kuba nyugati részén, a dohánygyártást ellenőrző, Havannában a másik szivarsodrászati szaktekintély, a melynek felügyelete alatt aztán megcsodálható leveleket, és számolják a vámost és a finomabb szivart így jut Pierpont Morgan a birtokába. Hogy mennyire kerül egy 20—25 centiméter hosszú és 3—4 centiméter átmérőjű, szivarnak nevezett dohánygyártmány? Hozzávetőleges számítás szerint forintba!

— **Élet-halálharc a fenevadakkal.** A nagyvadászok borzalmas esetről tudósít pécsi lapunkon, mely hajmeresztő részleteivel a legnagyobb izgatottságban tartja Pécs közönségét. Az elmúlt napokban ugyanis egy nagy állatgyilkos érkezett Pécsre, melynek tulajdonosai fenevadakkal a leghajmeresztőbb mutatókat produkáltak. A legnagyobb feltűnést kivált az azon mutatók keltették melyek a tulajdonos nővére, Koczka Emilia végül az egy kettezbe zárt három pomás hím macskával és egy tigrissel. Az idegizgatott közönséget tegnap is nagy közönség nézte.

— **Művészet.** — Színház. Tegnap csaknem tíres ház előtt játszotta Salvini társulata „Romeo és Julia” t. Ez nálunk szokatlan, hiszen egyetlenegy Shakspeare estén sem történik meg, mikor a magunk színészei játszanak.

Hogy miért történt ez épen Salvini-val, nem tudjuk. De bizonyos keserűséggel kell erről szólnunk, ha arra gondolunk, hogy mennyi halálát tartozunk neki azon tettéért, hogy „Bánk-Bánt” fölvetve műsorába és a külföldnek akarja bemutatni.

De hát ilyen a magyar. A mig valaki teljesen idegen, addig tetszik neki. A mig Salvini csak olasz volt, csak idegen darabokat játszott, addig bályánozták. A bályánozásban első volt a fővárosi sajtó. Mielőtt azonban eszébe jutott, hogy egy magyar darabot játszon. Alább hagyta a dícsőítéssel. A magyar ember, kivált a budapestiek előtt közönséggé vált a világhírű Salvini azért, hogy a külföldön semmibe nem vett magyar drámaírókat figyelmébe melltatta. Hogy is kompromittálhatja magát egy idegen művész ami „Bánk-Bán”-unkkal, mely a budapesti nemzeti színházban csak egyszer kerül színi egy évben és mindig tíres házat eredményez.

A budapesti lapok gorombák is voltak vele szemben. Salvini nimbusát szétfoszlatták. Ez kihatott a vidékre is. S most, a különben semmi anyagi haszonra nem számító Salvini azzal a keserű érzéssel távozik, hogy ne legyen az ember ideális, ne legyen halás még Magyarországon sem: legyen szemtelen, legyen stréber, legyen köklér, kucséber, mert ma már ez exponál. Salvini esetéből tanulságot vehet minden nagy művész, hogy ilyen missióra saját érdekében ne vállalkozzék.

Daczára az tíres háznak, Salvini tegnap is szépen megjátszta „Romeót” és a kis-csiny közönségnek, mely egytől egyig a legválogatottabb műértőkből állott, sok élvezetet szerzett. Természetes, annyi hévvel és lelkesedéssel az tíres falaknak nem játszhatott.

mint pár hónappal előbb egy zsufolt háznak, a mikor még a zenekart is kiadták.

Az előadásokon sokat rontott Pavoni, az új Julia, a ki mindent, csak nem szinpadra való. Sokszor még a Salvini játékát sem lehetett élvezni olyankor, mikor az ő hangját hallottuk. A dajka szerepében Aliprandi asszonynak volt kiválóbb sikere.

A mint halljuk. Othello előadására, melyet a közönség még nem látott, Salvintól, nagyobb közönség lesz. Bár úgy volna, hogy legalább a művész bucsúzása alkalmával ne keljen szégyekezni.

— **Színházi hírek.** Salvini bucsu fölépése és jutalomjátéka lesz holnap. Shakspeare Othello-ját egyik legjelesebb szerepét játsza ez alkalommal a kitűnő művész. Salvini Othelloja minket kolozsváriakat már csak azért is nagyon érdekelt, mert a mi E. Kovács Gyulának a legkitűnőbb Othello a magyar színpadon. Lesz tehát alkalmunk holnap összehasonlítani a mi nagy művésztünkkel a kiváló olasz művésszel. Salvini tudja, hogy E. Kovács milyen kiváló Othello s ép azért kétszeres ambícióval készül a holnapi előadásra, melynek minden valószínűség szerint zsufolt háza lesz. Salvini mellett holnap Salvinié: Desdemona, Maione: Jagot, Aliprandi asszony: Emiliát játsszák.

Szabadulás, Brieux rendkívül érdekes és nagyhatású színműve, mely a budapesti nemzeti színházban állandóan műsorban, nálunk e hó 8-án kerül bemutatásra. A darab szereposztása a következő: dr. Bertry: E. Kovács, Bertry: Bartos, Jean: Pataki, Lucienne: K. Szentgyörgyi, Richon: Szentgyörgyi, La Belleuse: Fűredi, Morieuval: Rózsahegy, Longyou: Leóvey, Longyou: Baróti Irma, Cattuiresné: György Ilona, Paul: Janovics, Alice: Solti Helén, Guernoeche apó: Vendrei.

A gyimesi vadírág Géczy kedveltségű népszínműve vasárnap este ismét színi került. Vasárnap délután — Quasimodo, a notredamei harangozó-t adják a czinszerepben Szentgyörgyivel; Esmeraldát a szép cigány leányt Solti Helén játssza.

Faust — a Götthe rég nem adott drámája legközelebb ismét színi került. E. Kovács Gyulával, Szentgyörgyivel és K. Szentgyörgyi Gissellával (Faust, Mephisto, Margit) a főszerepekben.

Szerkesztőségi üzenetek.

K. E. A cikket azért kellett megrövidíteni, mert különben nem fért volna be egy tárczába. Nem a mi, hanem a kiadóhivatal hibája, hogy a kívánt lapok nem mentek el. Intézkedtünk.

L. g. Gy.-Fehérvár. Akkor kirohant a fővárosban semmi, hogy olyan előkelő állás ellen, mint a polgármesteri, még a nyílt térbe sem való. Azért papírkosárba került kézírata.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Egy képviselő halála.

Budapest, nov. 3.

Terényi Lajos országgyűlési képviselő, ki a gyulai kerületben a tavalyi választások alkalmával csak 3 szavazattal győzött Bartha Miklóssal szemben, tegnap délután szívizélhűtésben meghalt.

Kongresszus.

Budapest, nov. 5.

A magyarországi szociáldemokrata földmivel munkások az idej, karácsonyi ünnepek alatt december 25, 26, és 27-én tartják meg második országos szakkongresszusukat. A 11-es végrehajtó bizottság a következő napirendet állapította meg: 1. A küldöttek jelentése. 2. A 11-es bizottság jelentése. 3. Szervezkedés és sajtó. 4. A munkaviszonyok rendezése. 5. A szociáldemokrácia. 6. A szociáldemokrácia és a független szociálmus. 7. Politikai jogok. 8. Munkástörvények. 9. A cselédtörvény eltörlése. — A kongresszuson eddig 169 község fogja nagyobb-részt alfordi, magát képviselni.

Hamis hír.

Bécs, nov. 5.

Tegnap a Bécsben megjelenő Neue Freue Presse című újság azt a meglepő hírt közölte feltűnő betűkkel, hogy Badeni osztrák miniszterelnök megkapta a magyar kormány biztositását ahhoz, hogy a magyar kormány nem fog akadályt gördíteni a provizórium ellen, ha azt Ausztriában császári pártissal léptetik is életbe.

A hír óriási feltűnést keltett ugy Bécsben, mint Bpestben. Kérdést is intéztek azonnal Bánffy miniszterelnök-höz, de ő azonnal megczáfolta.

A Reichsrathból.

Budapest, nov. 5.

Az obstrukció már előre kijelentette, hogy magatartása minden eddigig felül fog mulni s ezt megis tartottuk, mert olyan botrányokat rendeztek az osztrák parlamentben, a melynek még soha sem fordultak elő. Az esti ülés fél nyolcz órakor kezdődött napirenden volt a provizórium megszavazása.

Elsőnek szólásra Lueger, Bécs polgármestere jelentkezett.

Alig állott azonban fel, a Schönerer pártiak olyan abezug és mindenféle meggyalázó kifejezésekkel fogadták, hogy a nagy férfiú abszolute nem tudott egy szót sem szólni.

Az órák egymásután teltek s Lueger ott állott halásápadtan, tajtékozva a dthól, hogy egyetlen szót sem tud elmondani beszédéből.

A Schönerer pártiak egész tervszerűen egy rendezett dolgukat, hogy a nagy hecmájsztart, Luegert mindenképen kihozzák a sodrából és a legnagyobb botrányra provokálják.

Már 11 órára járt az idő s még mindig egyéb nem történt, mint lármá, szitkozódás, iszonyu padverés.

Fél 12 órakor sikerült Luegernek mégis annyira csendhez jutni, hogy kimondhatta:

Hohes Haus!

De alig, hogy ekét szót kiejtette száján, a Schönerer pártiak a Lueger-pártiakra rohantak és elkezdtek egymást ütlegelni.

Erre az egész házban borzasztó zsvajt támadt s a teremőrök közbevetették magukat, hogy a dulakodókat egymástól elválasszák. Sok képviselő komolyabb sérülést szenvedett, mert nemcsak tentatartókkal és asztaltáblákkal mentek egymásnak, hanem botokkal is ütlegelték egymást.

Az irtózatoss zajban Schönerer többi között azt indítványozta, hogy az elnök vizsgálta meg Bécs Paprika Jancsijának, Luegernek elmebeli állapotát.

Különben ne bántás szegényt, nem tudja mit csinál, sült bolond.

Erre a Lueger-pártiak visszamondták: Smüle, Leb, Kohn, Kuss, lennyel zsidók, pálínkás boltosok stb.

Schönererék pedig ily ékes nyelven válaszoltak vissza: gaz fickók, népbolondítók, árulók stb.

Az elnök többször kénytelen volt felfüggeszteni az ülést, de ez mit sem használt.

A legnagyobb inzultusokkal magát az elnököt illették, de a ki el volt határozva, mindent tűrni.

Végre 1 óra után Lueger folytatnos orditozások között befejezte beszédét, melynek legnagyobb része a zsidó-magyarok támadásából állott. — Névszerinti szavazás következett ezután, mely alatt Wolfot, ki örülten kezdett dörömbölni, az ifju csehek kezükben palackos üvegekkel megrohták, hogy megverjék.

A csehek azonban alig fogták körül Wolfot, hogy megverjék és kidobják, ott termettek nagy hirtelen a németek s már-már úgy látszott, hogy véres dulakodás fog kifejlődni, midőn a csehek mégis meggondolták a dolgot, abba hagyták a dulakodást és vissza vonultak nagy szitkozódások között.

2 órakor a névszerinti szavazás be lett fejezve s megválasztották a vezérszónokokat.

Engel kezdett beszélni, majd utána Prade az obstruálók vezérszónoka fogott beszédéhez, mely hírt szerint legkevesebb 8 órát el fog tartani.

Zavargások.

Budapest, nov. 5.

Bécsben tegnap éjjel a képviselőház előtt óriási tömeg verődött össze, mely lázas türelmetlenséggel várta a Reichsrathból a híreket. Éjjel után nagyobb zavargások fordultak elő, úgy, hogy a rendőrség kénytelen volt a tömeget szétverni.

Az Ugron-párt értekezlete.

Budapest nov. 5.

Az Ugron-párt tegnap Bartha Miklós elnöke alatt értekezletet tartott.

Sima Ferenc lemondását tudomásul

vették annak kijelentésével, hogy szavári magatartása nem egyezik meg azon kötelességgel, melylyel minden párttag pártjának tartozik.

Bartha Miklós ünnepeltetése.

Budapest, nov. 5.

Bartha Miklós tiszteletére tegnap este nagy lakomát rendeztek a függetlenségi körben.

A lakomán az első f. közzöntöt Molnár Jenő, függetlenségi körbeli mondotta Mirabeauhoz hasonlítva az ünnepeltet. Bartha Miklós azt felelte, hogy Mirabeau adosságért a Bastillba hurcolták; mi sors vár akkor őreá, ki nemzetének oly sokkal tartozik.

Zichy Jenő gróf a minap elhozta neki a kétszázezer aláírással ellátott kegyelmi kérvényt és midőn ő ebben a kérvényben lapozgató, csak akkor látta, hogy mivel tartozik nemzetének. Ha ő sötét, tüzes betűket is vet papírra, csak az ő lelkét is emésztik, mert olyan mint a tűzes hasáb, mely éget, de mellette maga is elég és olyan, mint a méh, a mely fullánkjaival öl, de életével fizet ezért. Szabolcsmegyében egy régi növényt azért őriznek/kegyelettel, mert híre van, hogy a tenger maradéka.

Ilyen növény a függetlenség is. Sokszor eltiporták, mégis kihajtott, ha másut nem, a szívekben. Hazája boldogságára köszönti poharát.

Óriási lelkesedés és taps követte Bartha utolsó szavait, mely után még számos tosztan ünnepelték.

A provizórium.

Bécs, nov. 5.

Tegnap este megkezdett ülés ma délelőtt 10 órakor ért véget.

Első olvasásban megszavazták a provizóriumot és a költségvetési bizottsághoz utasították.

Bartha Miklós képviselő-jelölt.

Budapest, nov. 5.

Egy esti lap szerint Bartha Miklóst a gyulai választó kerület újra felfogja kérni a képviselőjelöltség elfogadására. Ha Bartha elvállalja, most bizonyosan győz.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Felhívás!

A hazai általános biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kétfős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szíves figyelmébe ajánljuk ilyenmű biztosításoknak a legutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Baleset biztosítás sorsolással!

Ezen kívül tűz-biztosítások is a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölhetnek.

Biztosítások felvételnek: A Hazai általános biztosító részvénytársaság helybeli vezérképviselőségénél, Szécsényitár 42. szám.

(1—10)

Köszönő nyilatkozat.

A Hazai általános biztosító részvénytársaság úgy áll, mint jég-káromat a leggyorsabban a teljes megelégedésre rendezte. Ennek folytán fenti társaságnak köszönetet mondok a egyuttal azt az összes gazda- és kereskedő közönségnek a legmelegebben ajánlom.

Torda, 1897, november hó 4-én.

Mendel Lázár.

Szegény sorsnak fogai

előadásaim alatt

ingyen tömetnek és huzatnak ki,

kedden és szombaton d. u. 2—3-ig.

(Belmonostor utca 27. szám alatt.)

Dr. Hőnez Kálmán,

(8—10)

egyed. m. tanár.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

